

Українська мова (професійного спрямування)

СИЛАБУС

Шифр і назва спеціальності	122 – Комп'ютерні науки	Інститут / факультет	Факультет міжнародної освіти
Назва програми	Комп'ютерні науки та інтелектуальні системи	Кафедра	Української мови
Тип програми	Освітньо-професійна	Мова навчання	Українська

Викладачі

Гомон Андрій Михайлович, Andrii.Homon@khpi.edu.ua

Кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови НТУ «ХПІ». Досвід роботи - 31 рік. Автор понад 40 наукових та навчально-методичних публікацій. Провідний викладач з дисципліни: «Українська мова (професійного спрямування)», «Мова професійного навчання», «Українська мова як іноземна».

Кривець Оксана Михайлівна, Oksana.Krymets@khpi.edu.ua

Кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови НТУ «ХПІ». Досвід роботи - 28 років. Автор понад 70 наукових та навчально-методичних публікацій. Провідний викладач з дисципліни: «Українська мова (професійного спрямування)», «Мова професійного навчання», «Українська мова як іноземна».

Загальна інформація про курс

Анотація	Вивчення дисципліни передбачає оволодіння студентами професійним мовленням, особливостями науково-технічного перекладання та редагування текстів, збагачення їхнього словника термінологічною, фаховою лексикою, опанування нормами сучасної української літературної мови, її функціональними стилями та особливостями мовленнєвої діяльності				
Цілі курсу	– сформувати в майбутніх спеціалістів професійно зорієнтовані вміння й навички досконалого володіння українською літературною мовою у фаховій сфері; – виробити навички оптимальної мовленнєвої поведінки в професійній діяльності				
Формат	Практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль - іспит				
Семестр	1				

Обсяг (кредити) / Тип курсу
(обов'язковий / вибірковий)

3 / Обов'язковий

Лекції (години)

0

Практичні заняття (години)

32

Самостійна робота (години)

58

Програмні

ЗКЗ. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

компетентності	<p>ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
-----------------------	---

Результати навчання	Методи викладання та навчання	Форми оцінювання (поточне оцінювання CAS, підсумкове оцінювання FAS)
ПР21. Застосовувати принципи моральних, культурних, наукових цінностей та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя та професійної діяльності у сфері інформаційних технологій.	<ul style="list-style-type: none"> - виклад нового навчального матеріалу; пояснення; бесіда (вступна, репродуктивна, евристична, контрольна); - таблиці, схеми, роздаткові матеріали, робота з навчальними посібниками; - виконання вправ і письмових завдань, перекладання та редагування фахових текстів; - репродуктивні та проблемно-пошукові методи; - пізнавальні ігри, навчальні дискусії та диспути, аналіз ситуацій у професійній діяльності тощо. 	Оцінювання знань на практичних заняттях, перевірка конспектів, виконаних вправ і завдань, рефератів, усні опитування, тестування (CAS); іспит у формі виконання завдань екзаменаційного білету (FAS)

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів для оцінювання успішності студента	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Нарахування балів
	90-100	A	відмінно	
	82-89	B	добре	
	74-81	C		
	64-73	D	задовільно	
	60-63	E		
	35-59	FX		
	0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

100% підсумкове оцінювання у вигляді іспиту (28%) та поточного оцінювання (72%).
28% іспит: відповіді на питання білетів, виконання практичних /письмових/ завдань
72% поточне оцінювання:

- 42% контрольні роботи (тестові за темами)
- 30% 2 контрольні роботи (за модулями)

Політика курсу	Студенти зобов'язані відвідувати заняття згідно розкладу та дотримуватися етики поведінки. У разі відсутності студентам необхідно буде виконати всі завдання, щоб компенсувати пропущені заняття. Участь у практичних заняттях вимагає попередньої підготовки та завчасного опрацювання всіх необхідних матеріалів для продуктивних дискусій під час заняття. Письмові завдання повинні бути подані до встановлених строків.
-----------------------	--

Структура та зміст курсу

Лекція 1	Практичне заняття 1-2	Змістовий Модуль 1. Наукове і ділове спілкування як складники фахової діяльності. Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування. Тема 2. Наукова література як основне джерело фахових знань.	Самостійна робота	Ознайомлення з особливостями мовної політики в Україні, системою стилів української літературної мови, її характеристикою. Вивчення стандартних зворотів наукового стилю.
-----------------	------------------------------	---	--------------------------	---

Лекція 2		Практичне заняття 3-5	Тема 3. Письмова репрезентація результатів наукових досліджень. Тема 4. Правила оформлення наукових праць. Тема 5. Теоретичні засади діловодства.	Оформлення наукових праць (стаття, тези, рецензія), цитат і посилань (покликань), розділові знаки в реченнях із цитатами. Укладання заяви, ознайомлення з класифікацією документів, мовними кліше офіційно-ділового стилю.
Лекція 3		Практичне заняття 6-7	Тема 6. Правила укладання ділових паперів. Тема 7. Нормативність фахового мовлення.	Укладання пояснювальної записки. Вивчення норм української літературної мови
Лекція 4		Практичне заняття 8-9	Модульний контроль №1. Змістовий модуль 2. Основи термінологічної та лінгвістичної підготовки фахівця Тема 1. Теоретичні засади термінознавства.	Вивчення номенклатурних назв і професіоналізмів, зв'язків термінознавства з іншими науковими дисциплінами.
Лекція 5		Практичне заняття 10-11	Тема 2. Шляхи виникнення нових термінів. Тема 3. Термінологічне планування в Україні.	Вивчення правопису термінів іншомовного походження. Опанування 50 фаховими термінами з дефініціями.
Лекція 6		Практичне заняття 12-13	Тема 4. Теоретичні питання перекладознавства. Тема 5. Словники у професійному мовленні.	Опрацювання способів перекладання (транскодування, калькування, описове перекладання). Вивчення особливостей творення й уживання назв осіб за родом діяльності (професією, посадою, званням), назв знарядь праці, пристроїв, деталей.
Лекція 7		Практичне заняття 14-15	Тема 6. Граматичні труднощі перекладання термінів. Тема 7. Граматичні труднощі вживання термінів і загальноживаних слів у наукових текстах.	Ознайомлення з особливостями перекладання термінів, редагування науково-технічних текстів. Опрацювання вживання прикметників й займенників в наукових і ділових текстах, дієслівних форм у мовленні фахівця. Вивчення способів вираження наказу.
Лекція 8		Практичне заняття 16	Модульний контроль №2.	

Література

- 1 Бондарець О. В., Терещенко Л. Я., Булавін В. І., Гордієнко, О. В., Дубічинський, В. В., Некрасов О. П., Павлова. Г. Д. (2006) Хімічне термінознавство Харків: НТУ «ХПІ».
- 2 Бондарець О. В. Терещенко Л. Я., Дубічинський В. В. Павлова Г. Д. (2006) Основи українського термінознавства та перекладу науково-технічної літератури Харків: НТУ «ХПІ».
- 3 Васенко Л. А. (2014) Вступ до прикладної лінгвістики: навч. посібник Харків: НТУ «ХПІ».
- 4 Васенко Л. А. Дубічинський, В. В., Кримець О. М (2008) Фахова українська мова. Київ: Центр учбової літератури.
- 5 Гомон А. М., Кримець О. М. (2008) Оброблення наукової інформації. Навчально-методичний посібник для студентів I курсу з дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» Харків: НТУ «ХПІ».
- 6 Дубічинський В. В. (2012) Вступ до мовознавства: Харків: НТУ «ХПІ».
- 7 Дубічинський В. В. (2012) Лексикографія Харків: НТУ «ХПІ»
- 8 Дубічинський В. В. (2004) Українська лексикографія: Історія, сучасність та комп'ютерні технології Харків: НТУ «ХПІ»
- 9 Дубічинський В. В. (2010) Українська мова. Сучасний довідник. Орфографія, стилістика, граматики, пунктуація, словник Харків: Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля».
10. Дубічинський, В. В. Бондарець, О. В. Васенко Л. А. (2010) Концепція викладання дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» в НТУ «ХПІ»: методичні рекомендації для викладачів НТУ «ХПІ» Харків: НТУ «ХПІ».

- 19 Бусел. В. Т. (2005) Великий тлумачний словник сучасної української мови Київ; Ірпінь: ВТФ «Перун».
- 20 Галузинська Л. І. Науменко Н. В., Колосюк. В. О. (2008) Українська мова (за професійним спрямуванням Київ: Знання.
- 21 Гнатишена І. М., Кияк Т. Р. (1996) Словник інтернаціональних терміноелементів грецького та латинського походження в сучасній термінології Київ: КМ Academia.
- 22 Головащук С. І. (2004) Словник-довідник з українського літературного слововживання Київ: Наук. Думка.
- 23 Гриценко Т. Б. (2010) Українська мова за професійним спрямуванням. Київ: Центр учбової літератури.
- 24 Гуць М. В., Олійник, І. Г., Ющук. І. П. (2004) Українська мова у професійному спілкуванні: Київ: МА «BeeZone»
- 25 Д'яков А. С., Кияк Т. Р., Куделько З. Б. (2000) Основи термінотворення: Семантичні та соціолінгвістичні аспекти Київ: Вид. дім «КМ Academia».
- 26 Загнітко А. П. (2005) Українське ділове мовлення: професійне і непрофесійне спілкування – Донецьк: ТОВ ВКФ «БАО»,
- 27 Зембінська Т. М., Данилюк І. Г., Морозов І. В., Дубічинський. В. В. (2004) Українсько-російський словник термінів сільськогосподарської техніки Харків: ХДТУСГ.
- 28 Іваницький Р. В., Кияк Т. Р. (1995) П'ятимовний тлумачний словник з інформатики Київ:
- 29 Кочерган М. П., Герман, К. Ф., (2004) Вступ до мовознавства. Підручник Київ: ВЦ «Академія»
- 30 Бабич, Н. Д., Скаб, М. В., Лук'янюк, К. М., Рубльова Н. І. (2006) Культура фахового мовлення; за Чернівці: Книги–ХХІ.
- 31 Кусайкіна Н. Д., Цибульник Ю. С. (2009) Сучасний тлумачний словник української мови: 100 000 слів (безкоштовна CD версія) Харків: ВД «ШКОЛА»
- 32 Мацько Л. І., Кравець. Л. В. Станкевич Н. (2007) Культура української фахової мови Київ: ВЦ «Академія»
- 33 Мацюк З. (2008) Українська мова професійного спілкування. Київ: Каравела
- 34 Наконечна Г. (1999) Українська науково-технічна термінологія. Історія і сьогодення Львів: Кальварія.

- 11 Михайлова Т. В. Культура мовлення фахівця: навч. посіб. / Т. В. Михайлова. – Х.: НТУ «ХПІ», 2015. – 320 с.
- 12 Михайлова О. Г. Українська наукова термінологія: навч. посібник / О. Г. Михайлова, А. А. Сидоренко, В. Ф. Сухопар. – Харків: НТУ «ХПІ», 2002. – 146 с.
- 13 Михайлова О. Г. Українське наукове мовлення. Лексичні та граматичні особливості: навч. посібник / О. Г. Михайлова, А. А. Сидоренко, В. Ф. Сухопар. – Х.: ХДПУ, 2000. – 96 с.
- 14 Пенькова Е. Г. Українська мова: навч. посіб. – Х.: НТУ «ХПІ», 2014. – 280 с.
- 15 Писарська Н. В. Українська мова за професійним спрямуванням: письмове ділове мовлення: навч. посібник / Н. В. Писарська. – Х.: НТУ «ХПІ», 2016. – 114 с.
- 16 Прикладне термінознавство: навч. посібник: Ч. 1 / За ред. В. В. Дубічинського, Л. А. Васенко. – Х.: НТУ «ХПІ», 2003. – 145 с.
- 17 Українська мова. Енциклопедія / Г. А. Губарева, О. М. Чуешкова, Т. В. Михайлова та ін.; за ред. І. В. Муромцева. – К.: Майстер-клас, 2011. – 400 с.
- 18 Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням: підручник / С. В. Шевчук, І. В. Клименко. – 3-тє вид., виправ. і доповн. – К.: Алерта, 2012. – 696 с.
- 35 Нові й актуалізовані слова та значення: словникові матеріали (2002–2010) / кер. проекту і відп. ред. О. М. Тищенко, авт. колектив: В. О. Балог, Н. Є. Лозова та ін. [Ін-т укр. мови НАН України]. – К.: ВД Дмитра Бураго, 2010. – 280 с.
- 36 Нові слова та значення: словник / Ін-т укр. мови НАН України; уклали Л. В. Туровська, Л. М. Василькова. – К.: Довіра, 2008. – 271 с.
- 37 Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови: Навч. посібник / Г. С. Онуфрієнко. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 312 с.
- 38 Пентилюк М. І. Ділове спілкування та культура мовлення: навч. посібник / М. І. Пентилюк, І. І. Маруніч, І. В. Гайдаєнко. – К.: Центр навчальної літератури, 2010. – 224 с.
- 39 Пономарів О. Культура слова: мовностилістичні поради: навч. посібник / О. Пономарів. – 3-тє вид., стереотип. – К.: Либідь, 2008. – 240 с.
- 40 Російсько-український словник / І. О. Анніна, Г. Н. Горюшина, І. С. Гнатюк та ін.; За ред. В. В. Жайворонка. – К.: Абрис, 2003. – 1424 с.
- 41 Російсько-український словник наукової термінології: Математика. Фізика. Техніка. Науки про Землю та Космос / В. В. Гейченко, В. М. Завірюхіна, О. О. Зеленюк та ін. – К.: Наук. думка, 1998. – 892 с.
- 42 Савченко Л. Г. Російсько-український словник словосполучень. Труднощі перекладу / Л. Г. Савченко. – К.: Національний книжковий проект, 2010. – 512 с.
- 43 Середницька А. Я. Українська мова за професійним спрямуванням: навч. посібник / А. Я. Середницька, З. Й. Куньч; за ред. Г. Л. Вознюка. – 3-тє вид., виправл. і доповн. – К.: Знання, 2012. – 215 с.
- 44 Словник-довідник економічних термінів: рос.-укр.-англ. / О. М. Дрозд, В. В. Дубічинський, А. С. Д'яков та ін.; за ред. Т. Р. Кияка. – К.: ВД «КМ Академія», 1997. – 264 с.
- 45 Словник-довідник з культури української мови / Д. Гринчишин, А. Капелюшний, О. Сербенська, З. Терлак. – 3-тє вид., випр. – К.: Знання, 2006. – 367 с.
- 46 Словник іншомовних слів / Л. О. Пустовіт, О. І. Скопненко, Г. М. Сjuta та ін. – К.: Довіра, 2000. – 1018 с.
- 47 Сучасний орфографічний словник української мови: 180000 слів (плюс безкоштовна CD версія) / Уклад. В. В. Дубічинський, Н. Я. Косенко. – Х.: ВД «ШКОЛА», 2009. – 1024. (Гриф МОН України №14/18.2-1718).
- 48 Українська ділова мова: практичний посібник на щодень / Уклад.: М. Д. Гінзбург, І. О. Требульова, С. Д. Левіна та ін.; за ред. М. Д. Гінзбурга. – Х.: Торсінг, 2003. – 592 с.
- 49 Українська мова. Енциклопедія / Редкол.: В. М. Русанівський, О. О. Тараненко, М. П. Зяблюк та ін. – 2-ге вид., виправ. і допов. – К.: Українська енциклопедія, 2004. – 834 с.
- 50 Українська мова за професійним спрямуванням [Електроний ресурс] : навч. посібник / уклад.: Н. М. Півень, С. В. Артjух, Г. Ю. Шелест ; ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет». – Маріуполь: ДВНЗ «ПДТУ», 2014. – 280 с. – Режим доступу: <http://umt.pstu.edu/handle/123456789/2979>
- 51 Українська мова (за правознавчим спрямуванням): навч. посібник / О. А. Лисенко, В. М. Пивоваров, Л. М. Сідак та ін. – Х.: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2014. – 340 с.
- 52 Українська мова (за професійним спрямуванням): навч. посібник / упор. А. В. Лисенко, Т. К. Ісаєнко, С. М. Дорошенко. – Полтава: ПолтНТУ, 2015. – 280 с.

Норми академічної етики

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність

Силабус за змістом повністю відповідає робочій програмі курсу «Українська мова (професійного спрямування)»